

ЮЖНОЦЕНТРАЛНО ДЪРЖАВНО ПРЕДПРИЯТИЕ-гр.СМОЛЯН
ТЕРИТОРИАЛНО ПОДЕЛЕНИЕ
”ДЪРЖАВНО ГОРСКО СТОПАНСТВО – КЛИСУРА”

гр.Клисура, ул. „20-ти Април” №26 Email: dgsklisura@ucdp-smolian.com

ДОКЛАД ЗА ПРОВЕДЕНИЯ МОНИТОРИНГ НА
ТЕРИТОРИЯТА НА ТП „ДГС КЛИСУРА“ ПРЕЗ
2018 ГОДИНА

Настоящото проучване е извършено в периода на месеци януари-декември 2018 година във връзка с годишния мониторинг на Горите с Високи Консервационна Стойност /ГВКС/за територията на ТП ДГС „Клисура”.

Инвентаризацията и мониторинга са направени съгласно Система за провеждане мониторинг на биологичното разнообразие в Горите с Висока Консервационна Стойност на територията на ТП „ДГС”Клисура”.

I.СОБСТВЕНОСТ НА ГОРИТЕ И ПРОМЕНИ В НАЧИНА НА ПОЛЗВАНЕ ИЛИ
ФУНКЦИОНАЛНИТЕ ИМ КАТЕГОРИИ:

Общата площ на горските територии на ТП ДГС „Клисура” е –17677,3 ха,разпределени по вид собственост както следва:

- държавна собственост-17428.7 ха,
- общински гори-161.9ха
- физически лица-86,7ха.

Данните са на база Горскостопански и Ловностопански план за Държавните горски територии на ТП ДГС-Клисура”/част Клисура/ за периода 2016-2025год. Утвърден със Заповед на ИАГ №928/13.10.2017година.

ТП”ДГС-Розино” преминава към ТП”ДГС-Клисура” ,съгласно Заповед №РД 09-1083 от 01.08.2012година. По ГСП от 2012г на ТП „ДГС-Розино” общата горска територия е 10208,5 ха : в.т.ч.ДГТ-10043,9ха, Общинска собственост-125,3 ха,в т.ч. ЧГФ-39,3ха.

-Обща площ на стопанисваната територия включена в обхвата на сертификата – 17413.8ха .

-Площ на защитените територии –13823,37 ха

Защитена местност "Върлишница-188.9ха, Защитена местност „Бурсук кая-47,7ха, защитени зони, попадащи в границите на ТП „ДГС "Клисура" :BG0000429 Река Стряма-72.4ха,BG0001389 Средна гора- 4046.5ха, BG0001493 Централен Балкан-буфер-4998.1ха, BG0000494 Централен Балкан-84.1ха, BG0002054 Средна гора-4313.6ха,поддържан резерват"Богдан",-5,6ха,Резерват „Чамджа"-66,8ха / „Розино"-3734.80ха; „Клисура"-1421,2 ха

През 2018г.няма издавано Решение за промяна на предназначението на гори и земи от ДГТ.

В ДГС „ Клисура „попадат части от пет Защитени зони:

Защитени зони обявени по Директива92/43/ЕЕС от 21 май 1992година,за запазването на природните местообитания на дивата флора и фауна (наричана за краткост Директива за местообитанията):

-Защитена зона „Средна гора” с идентификационен код BG0001389,приета с решение №661/16.10.2007г. и актуализирана с РМС №811/16.11.2010г. ,с обща площ-6341.2хектара,от които залесена 5179.0ха и незалесена 1162.2ха.

- Защитена зона „Централен Балкан - буфер ” –” с идентификационен код BG0001493приета с решение №802/04.12.2007г. и актуализирана с РМС №811/16.11.2010г.- с обща площ 973.7ха,от която залесена 674.0ха и незалесена 299.7ха.

- Защитена зона „Река Стряма“ с идентификационен код BG000429,приета с решение №122/02.03.2007г. и актуализирана с РМС №122/02.03.2007г,с обща площ 102.1 ха.,от която залесена 91.9 ха и незалесена 10.2 ха.

Защитени зони по Директива 79/409/ЕЕС от 2 април 1979 година,за опазването на дивите птици(наричана за кратко директива за птиците):

-Защитена зона “Средна гора” – с идентификационен код BG0002054 ,обявена със Заповед №РД-273/30.03.2012 на МОСВ- с обща площ 6044.1,от която залесена 4968.7ха и незалесена 1075.4хектара

- Централен Балкан BG00002128,приета с обявена заповед №РД-321/04.04.2013г. на МОСВ с обща площ 1162.5хектара,от която залесена 5179.0ха и незалесена 1162.2 ха.

На територията на ДГС"Клисура"попадат следните горски територии,които са обявени съгласно Закона за защитени територии /ДВ бр.133от 11.11.1998г./

1. Защитена местност "БОРСУК КАЯ"-обявена със Заповед №535/04.06.1986г./ДВ бр.47/1986г./ на КОПС като буферна зона на поддържан резерват „Чамджа“,прекатегоризиранасъс Заповед №РД-779 от 16.10.2007г. като защитена местност „Борсук кая“,с обща площ 47.7ха,от която 43.8ха залесена и 3,9ха незалесена.

2. Защитена местност "ВЪРЛИШНИЦА"-обявена със заповед №3572/30.12.1966г. на МГП за историческо място и проекатегоризирано със заповед №РД-327/31.03.2003г. На МОСВ-с обща площ 188.9ха от която залесена 177.4ха и незалесена 12.4 ха.

Всички и мероприятия,които са залегнали в горскостопанския план са проектирани съгласно: Закон за горите от 2011 год. –Наредба №6 за устройството на горите и земите от горския фонд и ловностопанските райони в Република България от 2004 година; Писмо №33-05-08/18.04.2008г. на ДАГ относно: Оценка за съвместимост на лесоустройствените проекти с предмета и целите на защитените зони по чл.3,ал.1,т.1 от ЗБР /защитени зони по Натура 2000/-,, Система от режими и мерки за стопанисване на горските типове местообитания от Приложение 1от ЗБР” утвърдена на основание чл.4,ал1,т.2 от Наредба №8/05.05.2011г. за сечите в горите от ИД на ИАГ. При проектирането на всички мероприятия,залегнали в ГСП на ДГС „Клисура” стриктно са спазени всички условия,които са предвидени в Решение №26 ОС/2014г. на МОСВ,с цел предотвратяване,намаляване и възможно най-пълно отстраняване на предполагаемите отрицателни въздействия.

Горите на ТП „ДГС Клисура” имат не само местно,но и национално значение. Голяма част имат значение предимно като източник на целулоза,строителна дървесина,за нуждите на промишлени предприятия,държавни и частни фирми,както и за добив на дърва за местното население. Местното население закупува дърва за огрев на базата на утвърден ценоразпис за продажба на дървесина на корен от горски територии държавна собственост по реда на чл.71,ал.1,т.1,2,3 и 6 от Наредбата по чл.95,ал1 от ЗГ,както и добита дървесина от временен склад по т.4. Позволителните за закупуване на дървесина се издават след представяне на списъци от кметовете на населените места,съдържащи трите имена и постоянния адрес на не повече от един член на домакинство,постоянно живеещ в населеното място.

Горите в района имат социално-хигиенни,защитно-водоохранни,противоерозионни и рекреационни функции.

II.ИЗВЪРШЕНИ ГОРСКОСТОПАНСКИ ДЕЙНОСТИ НА ТЕРИТОРИЯТА НА СТОПАНСТВОТО:

Извършените горскостопански дейности на територията на ДГС” Клисура” през 2018 година са в следните направления:лесокултурни дейности,дърводобив,добив на недървесни горски продукти,поддръжка на горски пътища.

1.Извършените лесокултурни дейности са както следва:

-Отглеждане на млади насаждения без материален добив/осветления прочески/- на площ от 132дка;

-отгледни сечи за производство на висококачествена дървесина-саарландски метод –на площ от 386дка.

-Поддържане на съществуващи минерализовани ивици-16046л.м.

Защита на горски територии:

-провеждане на авиоборба срещу борова процесия -1200 дка. Използван биологично-активен препарат-„Рапакс ”

-Маркирани са 46362куб.м.стояща маса на площ 10406дка.

Извършените лесокултурни дейности са изпълнени със собствени работници-маркиране и след проведени процедури и определени изпълнители по реда и при спазване изискванията на Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии-държавна и общинска собственост,и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти-за останалите ЛКД,а за авио- борбата срещу борова процесия –по ЗОП.

Изпълнението на дейностите е извършено при спазване на действащата нормативна уредба.

2. Добитата и реализирана дървесина за периода 01.01.2018 до 31.12.2018година е както следва:

ОБЩО ДЪРВОДОБИВ:33895.00 куб.м. в т.ч.

Добити от местно население-1713куб.м./вършина,пънове,остатъци от сечта,принудителни сечи/Промислен дърводобив-32863куб.м.Изпълнението е на 94%,спрямо заложения разчет на годината. Добити със собствени работници-са общо 7196 куб.м. лежаща маса. **Усвоена площ от санитарни сечи—62,58 ха, в.т.ч. санитарна 100%- 3,0 ха. Усвоена площ от принудителна -160,42 ха. Общо реализираната дървесина през 2018година е 34577.00куб.м**

Добивът и реализацията на дървесината са извършени след проведени процедури и определени изпълнители по реда и при спазване изискванията на Наредба за условията и реда за възлагане изпълнението на дейности в горски територии-държавна и общинска собственост,и за ползването на дървесина и недървесни горски продукти.

Попълват се лист за предварителна идентификация на ключови елементи на околната среда и социалното въздействие,с които се дефинират мерки за опазване при маркиране и дърводобив от служителите на ТП”ДГС-Клисура” преди маркиране и преди започване на предвидените за провеждане горскостопански мероприятия. Формулярите се попълват и прилагат към досието на насажденията. Обобщават се в доклада за ГВКС. При поискване се предоставят на заинтересованите страни.

При всяко изготвяне на карнет-описа и на технологичния план се отразяват съответните видове ГВКС,към които се числи даденото насаждение. На база теренни наблюдения се дават предписания за изпълнение на горско стопанските дейности с цел съхраняване на установените консервационни стойности. На терен от служителите на стопанството се следи за правилно прилагане на поставените изисквания по отношение на ГВКС,видовете и местообитанията.

Фирмите извършващи дърводобив са запознати с изискванията на Националния стандарт за отговорно управление на гори и изискуемата технология за добив на дървесина, информирани са да представят: валидна оценка на професионалния риск, фактури за закупени лични предпазни средства, да представят актуални договори от НАП за наетите работници, както и свидетелства за правоспособност за работа с бензино-моторни триони. За всеки един обект за дърводобив е изготвено „ Приложение 2-лист за проверка на оборудването и използването на лични предпазни средства и защитно работно облекло от горските работници, изпълнението на процедурите за безопасност и изискванията за извършване на горскостопански дейности”. На всички лица които ще извършват инструктаж е изготвено „Приложение 1-инструктаж за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд „. В насажденията ,в които се извежда сеч се поставя информационна табела и табела забраняваща достъпа на външни лица в сечщето.

Фирмите, извършващи горскостопанските дейности, са уведомени да опазват горските пътища и са им издадени разрешителни за достъп на превозни средства с указания за преустановяване на движението при лоши метеорологични условия. Запознати са разпоредбите на чл.115, ал.1, т.2, и чл.116, ал.1, т.2 от /ЗГ/, които са в сила от 01.01.2018 г./ДВ, бр.60 от 7август 2015г/, и спазват изискването да притежават документ в съответствие с международен стандарт, издаден от независим орган по сертификация, свързан с дейности по добив/ или преработка на дървесина Издадени са общо 330 броя разрешителни за достъп. 3. На територията на ТП”ДГС-Клисура през 2018 година няма възникнали пожари

III. Вид и количество на добитите продукти/ включително недървесни горски продукти/: Добити са следните продукти от държавни горски територии, стопанисвани от ТП”ДГС Клисура”/по данни от информационната система на ИАГ/:

Недървесни горски продукти:

Подадени са заявления и са издадени 26 броя позволителни за ползване на недървесни горски продукти-заведени в съответния регистър. По данни на ползватели са добити: къпина-300кг.; шипка-1000кг.; черна и червена боровинка-300кг.

IV.ЗДРАВΟΣЛОВНО СЪСТОЯНИЕ НА ГОРИТЕ /РЕЗУЛТАТИ ОТ ЛЕСОПАТОЛОГИЧНИ ОБСЛЕДВАНИЯ И ЛЕСОЗАЩИТНИ МЕРОПРИЯТИ:

През 2018 година за държавните горски територии са подадени и регистрирани общо 152 броя сигнални листове за нападения и щети от абиотични и биотични фактори и оценка на здравословното състояние на горите на територията на ТП „ДГС Клисура” От тях: за борова процесия 30бр.; за корояди-33бр.; ветровал широколистни-12бр., ветровал иглолистни-33бр., съхнене на леторасли и клонки на бора-14бр., съхнене на бора-1бр., дъбова листна бълха-1бр., ветролом /игл./-21бр., ветролом /шир./-7бр.

В насажденията ,които са повредени от съхнения по игл. и корояди са изготвени план-извлечени, инвентаризационни описи или предписания от РДГ и в част от тях са проведени санитарни или принудителни сечи,други са останали за ползване през 2019г.Усвоена площ от санитарни сечи-214ха,в т.ч. санитарни-100%-3,00ха. Усвоена площ от принудителни сечи 81.00ха.

V.ВЪЗДЕЙСТВИЕ НА ГОРСКОСТОПАНСКИТЕ МЕРОПРИЯТИЯ ВЪРХУ ПОПУЛАЦИИТЕ ОТ РАСТИТЕЛНИ И ЖИВОТИНСКИ ВИДОВЕ,ПОЧВИТЕ И ВОДНИТЕ РЕСУРСИ:

След приключване на горскостопанските дейности/изведени сечи/ през 2018 година е извършена оценка на въздействието на изведената сеч върху ключови елементи на околната среда,съседни имоти и инфраструктура на територията на ТП „ДГС-Клисура” изготвени са –приложение №5 за насажденията,в които е извършван дърводобив.

От изготвените и представени оценки на въздействието може да се направят следните общи констатации относно: Повреди по подраства в насажденията с извършена оценка-не са установени или са установени минимални повреди. Повреди по оставащия дървостой-не са констатирани над допустимите/над 2% по брой от оставащите на корен дървета/.Създаване на условия за активиране на почвената ерозия-по тракторните и коларски пътища-не е констатирано. Оставяне на мъртва дървесина-в насажденията с изведени сечи е налична стояща и лежаща мъртва дървесина както и биотопни дървета.Водни ресурси на територията и/или в близост до насажденията-не са констатирани;Въздействия върху съседни насаждения-не са констатирани;Въздействия върху съседни имоти и инфраструктура-не са констатирани;

Не са постъпвали сигнали за отрицателно въздействие от проведените горскостопански мероприятия върху популациите от растителни и животински видове,почвите и водните ресурси в и в съседство с горските територии-държавна собственост.

VI.МОНИТОРИНГ НА ЗАЩИТЕНИТЕ ТЕРИТОРИИ/ВКЛ.МОНИТОРИНГ НА ВКС/:

Във връзка с мониторинга за наличие на ВКС 1.1 ежегодно се проверява в РИОСВ или на интернет страницата им за новосъздадени защитени територии и /или зони,както и за ограничения,посочени в заповедите им за обявяване. Разработени са формуляри за мониторинг на видовете от ВКС 1.2,1.3 и местообитанията от ВКС3,за теренно попъльване от лесовъдския състав. При подготовката на досиетата за насаждения включени в КЛФ,се отразяват ГВКС попадащи в съответния обект,като в следствие на терен служителите на ТП”ДГС-Клисура” следят за правилното прилагане на мерките за опазване на съответното ВКС,и за видовете местообитания;-формуляр за мониторинг на биологичното разнообразие и ВКС 1.2-растения/застрашени,изчезващи и ендемични видове/ на територията на ТП”ДГС-Клисура”

В периода на месец януари-декември има попълнени следните формуляри:

- мониторинг на застрашени,изчезващи и ендемични видове-ВКС1.2:

Растителни видове:

-1. Елвезиево кокиче (*Galanthus elwesii* Hooker f.)-не са установени нови находища;

-2. Обикновена кандилка (*Aquilegia nigricans* Baumg./*Aquilegia vulgaris* auct.)- не са установени нови находища;

Растителни видове включени в Приложение 1 към Националното ръководство,с потенциално разпространение на територията на ДГС-Клисура :

Vicia dumetorum L.- Храсталачна глушина, *Cyclamen coum* Mill. Сем. Primulaceae – Игликови- Пролетно ботурче, *Sampanula latifolia* L. Сем. Sampanulaceae – Камбанкови- Широколистна камбанка-не са констатирани находища ,срещат се единични екземпляри;

Животински видове:

1.Видра- На територията на ДГС “Клисура” видът е установен в отдел: 88 д.

2.Кафява мечка (*Ursus arctos*)/-На територията на ДГС “Клисура” видът е с непостоянно присъствие. Често на територията на Стопанството навлизат индивиди от НП „Централен Балкан”.

3.Царски орел (*Aquila heliaca*)- На територията на ДГС „Клисура” гнезди в отдел: 88.

През изминалия гнездови сезон двойката бе прогонена от гнездовата територия по неизвестни причини.

4. Червеногуша мухоловка */Ficedula parva/*- На територията на ДГС „Клисура” са установени две находища на вида в България, едно в ГСУ „Розино” и едно в ГСУ „Клисура”. През размножителния период Червеногуши мухоловки бяха установени в следните отдели: 66 г, 1154 а.

5.Малък ястреб */Accipiter nisus/*- На територията на ДГС «Клисура» се среща в следните отдели: 2029 х, ч; 61 1.

6.Осояд */Pernis apivorus* /-На територията на ДГС „Клисура” гнезди в следните отдели: 86 о; 2004 б и 76 4 .

7.Сив кълвач */Picus canus/* -На територията на ДЛС “Клисура” е установен в отдел: 86 у.

8.Черен кълвач */Dryocopus martius/*- На територията на ДГС “Клисура” гнезди в следните отдели: 91 а, 176 в; 2029 х; 2033 ж; 52 а.

Не са констатирани обитаеми леговища или гнезда,а само следи от преминаване или птица в полет.

Не са установени нови местообитания различни от посочените в доклада за ГВКС за видра и червеногуша мухоловка,малък ястреб,осояд, сив кълвач.

Черен щъркел и Черен кълвач са наблюдавани в полет няколкократно.

Наблюдавани са през годината,но липсва информация за установено присъствие на екземпляри от следните видове:

Черен щъркел */Ciconia nigra/*, Шипоопашата костенурка, (*Testudo hermanni*, Смок мишкар (*Elaphe longissima longissima* Laurenti/), Пъстър смок, Обикновена блатна костенурка, Шипобедрена косенурка, Южен гребнест тритон, червенокоремна бумка,Жълтокоремна бумка;

Проведен мониторинг на критични концентрации на видове-ВКС 1.3;

Сватбовища на Благороден елен. Не е установено присъствие на зрели мъжки индивиди. Необходимо е завишаване броя на наблюденията.

Проведен мониторинг на горски територии,представляващи редки,застрашени или изчезващи екосистеми,или съдържащи се в такива-ВКС3:

В горски територии-държавна собственост от района на стопанството са идентифицирани 10 типа редки, застрашени или изчезващи екосистеми, както следва:

1.G1.2116 Dacio-Moesian ash-alder woods-Смесени крайречни галерийни съобщества с основен идентификатор черна елша/ *Alnus glutinosa*/.

Проведено е едно наблюдение в отдел 87 д;

2.G1.6931 Balkan Range acidophilous beech forests-проведени наблюдения в-следните отдели 20д,21а20г,95д,95к

Гори с преобладание на бук, разположени на бедни кисели и влажни почви.

Местообитанието включва ацидофилни широколистни и смесени широколистно-иглолистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica*). Проведено са наблюдения в следните отдели 1142и,1143б,б1140е,1143г,1139д

3.G1.6932/6933 Balkan Range neutrophile beech forests- Типични неутрофилни букови гори (асоциация *Asperulo-Fagetum*). Мезофитни букови гори върху сравнително бедни почви (асоциация *Festuco drymejae-Fagetum*- проведено е наблюдение в отдел 1140 ж

4.G1.661 Middle European dry-slope limestone beech forests-Ксеротермофилни гори, развиващи се върху варовити, често плитки почви от типовете лесивирани файоземи и рендзини. Основен дървесен вид е обикновеният бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. *Moesiaca*-проведено е наблюдение в 2049к,2085а

5.G1.69 Thermophilous Moesian beech forests- Чисти и смесени широколистни гори с основен едификатор обикновен бук (*Fagus sylvatica* subsp. *sylvatica* и *Fagus sylvatica* subsp. проведено е наблюдение в отдели 95б,1148б

6.G1.7C1 [Ostrya carpinifolia] woods- Характерни растителни видове са планински ясен (*Fraxinus excelsior*), обикновен явор (*Acer pseudoplatanus*), дребнолистна липа (*Tilia cordata*) и едрolistна липа (*Tilia platyphyllos*-проведено е наблюдение в отдели 2187з,2080а

7.G1.A4 Ravine and slope woodland- Характерни растителни видове са планински ясен (*Fraxinus excelsior*), обикновен явор (*Acer pseudoplatanus*), дребнолистна липа (*Tilia cordata*) и едрolistна липа /*Tilia platyphyllos*-проведено е наблюдение в 2101е,

8.G3.16 Moesian [Abies alba] forests- Горите от обикновена ела (*Abies alba* subsp. *alba*) имат ограничено разпространение в планините на България.-проведено е едно наблюдение в отдел 2003-г

9.G3.56(1) Helleno-Balkan Pallas' pine forests- Гори от черен бор с реликтен характер. Характерни растителни видове: черен б ор (*Pinus nigra* ssp. *pallasiana*).- проведено е едно наблюдение в отдел 2085 е

10.G4.6 Mixed [Abies] - [Picea] - [Fagus] woodland- Смесени иглолистно-широколистни гори на обикновен бук (*Fagus sylvatica*) с обикновена ела (*Abies alba*) и/или обикновен смърч (*Picea abies*). Проведено е едно наблюдение в отдел 2004е

Гори във фаза на старост (Old growth forests)

Тези гори включват наличие на :1. Големи живи дървета с диаметри близки до максималните за съответния дървесен вид; 2.Дървета с изсъхнали, деформирани или счупени върхове и клони; 3.Дървета с масивни живи клони/често с диаметър по-голям от 25 см./;4.Дървета с белези от пожар или дървета с хралупи; 5.Големи мъртви дървета,които са все още на корен;6. Паднали големи мъртви дървета,които са в различна фаза на разлагане;7.Неравномерна пространствена структура.

Гори,отличаващи се с посочените по-горе характеристики на територията на ТП"ДГС-

Клисура”намиращи се във фаза на старост или притежаващи потенциал за превръщането им в такива са установени 128бр. подотдели с обща площ 882.8ха.по списък ,съгласно Заповед №899/04.10.2016г. на ТП”ДГС Клисура”,публикуван на сайта на ЮЦДП-Смолян.

Не са установени нарушения и отклонения от препоръките и указанията за стопанисване. Проведено е наблюдение в следните отдели 1139 а , 1142 г, 1145 в

Със Заповед с №336/10.04.2018год.на директора на стопанството за основните естествени екосистеми установени в горските територии-държавна собственост са определени представителни образци с обща площ-1751.7 ха./ Заповедта е публикувана на интернет страницата на стопанството/

ВКС 4. ГОРСКИ ТЕРИТОРИИ, КОИТО ИЗПЪЛНЯВАТ ВАЖНИ ПРИРОДНИ ФУНКЦИИ В КРИТИЧНИ СИТУАЦИИ (НАПР. ЗАЩИТА НА ВОДОСБОРИ, КОНТРОЛ НА ЕРОЗИЯТА).- На територията на ТП ДГС „Клисура” са представени типове ГВКС, свързани с екологичните функции на горските екосистеми. Определянето на тези консервационни стойности е извършено по данни от лесоустройствения проект и проведени интервюта с горските служители и местните заинтересовани страни. За всяка една от идентифицираните ВКС-та за територията на ТП ДГС „Клисура” са разписани конкретни мерки за стопанисване и мониторинг.

Проведен мониторинг на ВКС4.1-единствени източници на питейна вода-

В България за ГВКС се считат всички ГТ попадащи в рамките на санитарно-охранителните зони 1 и 2 на източници за питейно-битово водоснабдяване, определени по реда на Наредба 3 от 2000 г. За ВКС се считат също и ГТ попадащи в близост до източници за питейно - битово водоснабдяване, но без определени официални СОЗ, когато те са територии, включващи реката и крайбрежните заливаеми ивици на разстояние от 3500 м над водовземането и 50 м под него с широчина не по-малка от 1500 м от двете страни на реката.

Те не са приведени в съответствие с Наредба № 3 от 16.10.2000 г. МОСВ, МЗГ, МРРБ, за условията и реда на проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на санитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди (ДВ, бр. 88 от 27.10.2000 г.).

Тези вододайни зони обхващат територии около сравнително голям брой водоизточници, разпръснати в района на горското стопанство. Обособени са с цел снабдяване на населените места с вода за питейно-битови нужди.

Целта на стопанисването на горите и земите от вододайната зона е запазване и увеличаване на водоохранните им функции.

Насажденията трябва се стопанисват, съгласно Закона за горите (2011 г.), Правилника за прилагането му и Наредба № 8 за сечите в горите (2011 г.). В зависимост от състоянието на насажденията и биологичните особености на дървесните видове, възобновяването се осъществява при удължен възобновителен период, като се намалява интензивността на сечта и се извежда възобновителна сеч на малки площи.

Сечите във вододайните зони са съобразени с целта на стопанисването - подобряване, състоянието на насажденията, създаване на разновъзрастна структура, стъпаловиден склоп и смесен състав на бъдещите насаждения, като са взети в предвид и допълнителните специални функции на насажденията.

Преди извеждането на сечите е задължително да се построят съответните предпазни съоръжения по пътищата, за да се предотврати свличането на почва в реките и оттам затлачването на каптажите.

Проведени са четири наблюдения-в отдели 2049 з,и, 2050м,2051б;

Проведен мониторинг на ВКС 4.3-гори с решаващо противоерозионно значение,- проведени са наблюдения в отдели 2154 а, 2154 в, 2154 г, 2154;

Проведен мониторинг на ВКС4.4-гори,които представляват бариера за разпространението на пожари проведени са наблюдения в отдели -2050-м-3,3ха;205;
Проведен мониторинг на ВКС 6- проведени са наблюдения в отдел -158б;

VII. СОЦИАЛНО ИКОНОМИЧЕСКИ АСПЕКТИ-ПРОМЕНИ В ОБЩЕСТВОТО И/ИЛИ ОТНОШЕНИЕТО ИМ СПРЯМО ГОРСКИТЕ РЕСУРСИ:

Запознаването на местното население и всички заинтересовани страни с принципите на горската сертификация ще удостовери,че стопанисването и управлението на горските територии-държавна собственост от ТП”ДГС Клисуре” се осъществява по отговорен начин,съчетаващ екологичните,икономичните и социалните ползи от горите.

VIII.СРЕЩИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА МЕСТНИТЕ ОБЩНОСТИ,СВЪРЗАНИ СЪС СТОПАНИСВАНЕТО НА ГОРИТЕ:

През изтеклата година с кметовете на общините и кметствата бяха направени срещи,свързани с обичайната дейност и възможности за поставяне на различни проблеми. Бяха разглеждани въпроси относно вид дейност,обекти,местности,сключени договори,маршрути за движение на транспортни средства по горските автомобилни пътища на ТП „ДГС Клисуре”. Местното население закупува дърва за огрев на базата на утвърден ценоразпис за продажба дървесина на корен от горски територии държавна собственост по реда на чл.71,ал.1,т.1,2,3 и 6 от Наредбата по чл.95,ал1 от ЗГ и добита дървесина –от временен склад-по т.4. Считаме ,че местното население няма проблем със снабдяването на дърва за огрев.

През 2018год.бяха проведени срещи с ученици от няколко училища във връзка с популяризирането на горската професия,запознаване с дейностите в горите ,залесяване, съвместни инициативи и обучения.

IX.ОЦЕНКА НА ЕФИКТИВНОСТТА И ПРОДУКТИВНОСТТА НА ГОРСКОТО СТОПАНСТВО:

Основни предизвикателства за подобряване ефективността на горското стопанство при спазване на стандарта за отговорно управление на горите са насочени към балансирано и отговорно отношение в различни направления-екологични,икономически и социални. Те са обвързани с голям брой заинтересовани страни,които към настоящия момент проявяват малък интерес и това води до трудности при управление и стопанисване на сертифицирани гори и спазване принципите на Стандарта.За подобряване ефективността и продуктивността е необходимо популяризиране на ползите от прилагане на стандарта на FSC.

X.АНАЛИЗ:

Анализирайки данните от извършеното проучване в периода месец януари-декември 2018 год.,в изпълнение на ежегодния мониторинг на биологичното разнообразие на ГВКС и прилагане принципите на устойчиво използване на биологичните ресурси и опазването на биоразнообразието в ТП „ДГС-Клисуре”,показват че не са констатирани съществени пропуски и нарушения по

стопанисване на горите попадащи в ГВКС. През периода в проучваната територия на ТП „ДГС-Клисура”,не са картирани находища на растителни и животински видове включени в Приложение 1 към Националното ръководство,тъй като на територията на стопанството не са установени такива. Прилаганите лесовъдски системи и дейности в ГВКС,благоприятстват за осигуряването на основните функции от горите като социално-хигиенни,защитно-водоохранни,противоерозионни и рекреационни.

Състоянието на възобновяването в горите с висока консервационна стойност е добро,което е резултат на добрите лесовъдски практики прилагани се в горите на ТП „ДГС-Клисура”,чрез спазване на основни лесовъдски принципи при извеждане на сечите. Биоразнообразието,устойчивостта на екосистемите и многофункционалното управление в ТП „ДГС Клисура” е приоритет за преодоляването на негативното влияние и изменение на климата.Управлението и поддържането на ГВКС се насърчава и популяризира чрез местни кампании и срещи с населението и фирмите,осъществяващи дейности на територията на стопанството на които са обсъждани въпроси за устойчиво ползване на горите,свързани с опита и прилагане на полезни практики от колектива на ТП „ДГС-Клисура”. В резултат на извършен мониторинг,ТП „ДГС-Клисура” приключва 2018 година с добър екологичен и финансов резултат.

19.02.2019г.

и.д. Директор.....*П.....

/инж. Атанас Стойнев/

/ Заличени данни на основание чл.2 от ЗЗЛД /